

Læreplan i bilde

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 24. mars 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2021

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Faget bilde handler om å arbeide med visuell kommunikasjon og innholdsproduksjon som en del av mediemangfoldet i samfunnet. Faget skal bidra til å utvikle elevenes ferdigheter i kreativitet, planlegging og produksjon og gi innsikt i hvordan billeduttrykk kommuniserer og tolkes. Bilde forbereder elevene på videre studier og på et arbeidsliv hvor det stilles krav til produksjonskvalitet og kommunikasjon.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Faget bilde skal bidra til å gi et grunnlag for å reflektere kritisk over ulike billedframstillinger og kunnskap om hvordan tolkninger kan endres over tid og i ulike kontekster. Gjennom å få innsikt i hvordan bilder blir brukt, og hvilke funksjoner de kan ha i samfunnet, skal elevene utvikle evne til kritisk og etisk bevissthet. Faget skal legge til rette for skaperglede, engasjement og praktisk utforskning.

Kjerneelementer

Idéutvikling og kreativitet

Kjerneelementet idéutvikling og kreativitet handler om målrettede medieprodukter som gir mening og engasjerer. Videre handler det om at idéprosesser gir mangfold og grunnlag for målretting av produkter. Idéutvikling og kreativitet handler også om nysgjerrighet og vilje til å utforske ulike veier fram til ferdig produkt.

Kommunikasjon og etikk

Kjerneelementet kommunikasjon og etikk handler om å skape mening, forstå og bli forstått, og om å gjøre reflekterte og etiske valg som mediebruker og innholdsprodusent.

Billedproduksjon

Kjerneelementet billedproduksjon handler om ulike produksjonsteknikker og bruk av publiseringskanaler. Videre handler det om kunnskap om tekniske løsninger og kompetanse til å velge og bruke utstyr tilpasset ulike arbeidsoppgaver.

Tverrfaglige temaer

Demokrati og medborgerskap

I faget bilde handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om hvordan billedframstillinger kan påvirke meningene og holdningene våre. Kommunikasjon og historiefortelling gjennom bilder gir elevene verktøy til å uttrykke meninger, ideer og følelser i dialog med andre.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i bilde innebærer å beskrive, reflektere over, samtale om, analysere og vurdere egne og andres bilder sammen med andre og ved hjelp av fagterminologi.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i bilde innebærer å kommunisere og produsere innhold i ulike billedprodukter tilpasset formål og mottaker. Det innebærer også å skrive logg og ulike prosessbeskrivelser.

Å kunne lese

Å kunne lese i bilde innebærer å tolke, analysere og forstå hvordan bilder kommuniserer og skaper innhold i ulike medieprodukter.

Å kunne regne

Å kunne regne i bilde innebærer å forstå og bruke riktige filformater og prinsipp for billedoppløsning, filstørrelser og kompresjonsteknikker.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i bilde innebærer å produsere og publisere billedframstillinger ved hjelp av digitale ressurser. Det innebærer også å følge gjeldende regler for opphavsrett, personvern og publisering.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering bilde

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- anvende ulike virkemidler og teknikker i egne billedproduksjoner for å formidle et budskap
- utforske tidligere og samtidige billeduttrykk og bruke disse som inspirasjonskilde for egne medieprodukter
- analysere innholdet i ulike billeduttrykk og drøfte hvordan billedframstillinger påvirker meninger og holdninger
- anvende hensiktsmessig verktøy og programvare for å oppnå ønsket kvalitet i egne billedproduksjoner
- anvende hensiktsmessig format og filtype for produksjon og publisering i ulike kanaler
- anvende regler for opphavsrett og personvern ved publisering av egne billedproduksjoner
- reflektere over og vurdere billedproduksjoner ved bruk av fagspråk
- anvende kreative teknikker for å utvikle et idémangfold
- utforske hvordan ulike teknologier og kanaler kan kombineres i billedframstillinger, og drøfte nye bruksområder for bilder

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i bilde. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget ved å produsere billeduttrykk gjennom kreative prosesser, alene og sammen med andre. Elevene viser og utvikler også kompetanse i faget når de bruker fagbegreper til å identifisere, beskrive og analysere ulike elementer i et billeduttrykk, og forstår funksjonene de har. Videre viser og utvikler elevene også kompetanse i faget når de reflekterer over hvordan billeduttrykk kan påvirke meninger og holdninger.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske faglige problemstillinger og arbeide kreativt for å finne svar på disse. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i å forstå og produsere billeduttrykk, og elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å forstå hvordan de ulike

elementene i billeduttrykk bringes fram, og hvordan de kan anvende disse i sine egne produksjoner.

Standpunktvurdering

Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har ved avslutningen av opplæringen etter bilde. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i bilde basert på kompetansen eleven har vist gjennom praktisk produksjon av billeduttrykk i ulike sjangre og til ulike formål, og gjennom kritisk vurdering av virkemidler og etikk.

Vurderingsordning

Standpunktvurdering

Bilde: Eleven skal ha én standpunktkarakter.

Eksamen for elever

Bilde: Eleven kan trekkes ut til en praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen skal ha forberedelsesdel.

Eksamen for privatister

Bilde: Privatisten skal opp til en praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt. Fylkeskommunen avgjør om privatister skal få forberedelsesdel ved lokalt gitt eksamen.